

Nhng ngi bn tây phng hay cng i Vit hi ngoi sau khi đi “du lich” Vit Nam v thng than phi n bn tng tin,

bu c phi mua hàng, hay b ép mang quay thúng, đi nón lá gi là đ k ni m, xong r i bu c phi mua m t trái chu i, m t mi ng khóm, mi ng th m v i giá c t c , b i

nhng cô gái hay nhng tr con côn đ ăn hi p ngi khách du lich tng tin trng trn. Hi n tng y xy ra r t nhi u Mi n B c đ c bi t Hà n i, hay V nh H long. Con m t ngi bn v a đi thăm quê hng cha m mình v , than v i cha m , sau khi vi ng thăm V nh H Long: “Ba m i, quê hng ba m đ p l m! nhng n u không có ngi Vit nam cng đ p h n”. Đau ch a?.

Tôi nghe nhng chuy n n y đã nhi u l n, cũng nh v a qua, nghe k chuy n m t ngi i Vit hi ngoi vi ng V nh H Long, th y anh ng ph câu m t con cá to, bèn khen. V a đ t l i, anh ng ph bu c anh Vit nam hi ngoi phi mua con cá y v i giá 100 dollars m . Không ch u, các bn bè anh ng ph , nhng ngi bn x (ngi i Vit nam!), bao vây anh hi ngoi (cũng là ngi i Vit nam, nhng không bn x), và đòi hành hung c gia đình anh Vit nam hi ngoi kia. Cu i cùng đ kh i b b h i đ ng và gi tánh m ng, anh Vit nam hi ngoi bèn thí cô h n 100 dollars. Sau khi v đ n M c gia đình th , xin keo, t nay goodbye and farewell - giã t và cũng v i bi t luôn Vit Nam. Nhà n c du côn, Đ ng c m quy n th t h c, dân chúng m t d y, Vit Nam hi u khách, trng ngi i đi đâu r i?

T lâu r i, sau nhng năm tháng tha hng c u th c nhng n c kém phát tri n, cá nh n và v chng chúng tôi có cái m c c m, chúng tôi s các ch du lich các n c ch m tin, v chng tôi ch đi du lich nhng qu c gia tiên tin ho c Âu châu ho c b c M châu th i. Chúng tôi chán c nh m i gi khách, n iu kéo khách du lich c a các n c ch m tin l m r i!

Nh nhng ngày sng Sài gòn tr c 30 tháng t năm 1975. V chng chúng tôi (v tôi ngi Pháp) đã sng Sài gòn c a nhng năm tháng chi n tranh t 1972 đ n 1975, v tôi thích đi ch , thích la cà vào ch An Đông, vì nhà g n ch , sáng nào nàng cũng theo ch giúp vi c đi ch , nàng thích ăn hàng v t v a hè, nàng thích nh t là chi u chi u cùng ch ng đi ăn mì khô c a xe mì n m c nh bn nh vi n Hoa Li u. Mì Hoa li u n i tng, nên c 5/6 gi chi u là vét n i

nhóc lèo, nên có bán xí quách, nằng thích mua thêm mọt tô xí quách, ăn chặm với hực xì dừ và họt cọt họt xọt. Bà xã ngời ăn cơm nh xe, thanh bình yên ổn, bà xã vào chợ An Đông, vào chợ Bến Thành yên ổn có ai lôi kéo buóc mua đâu? Nhiêu khi đi chung thuy bợ rợ rợ m, nhọt là nhọt lúc mua với, x hai ba cây với đợ rợ do đợ không mua tôi phát ngợ ng. Nhọt các bợ n hàng cũng vui với, tợ cọt i, “Cợ hợ ng mua lợ n nợ y, lợ n tợ cợ mua, cợ u Hai đợ ng có rợ y cợ tợ i nghiợ p cợ”.

Càng nghe chuyợ n bấy giợ càng nhợ chuyợ n xợ a, càng giợ n bợ n Cợ ng sợ n cợ m quyợ n phá hoợ i gia phong Viợ t nam. Dĩ nhiên lúc bợ y giợ, thợ i giợ c giợ, bình biợ n, cũng có cợ nh giợ t đợ ng hợ, bợ m giậy chuyợ n, móc túi... nhọt y là thợ i chiợ n tranh, bấy giợ nghe nói hình nhợ Viợ t nam là thanh bình rợ i mà? Sao dân Viợ t nam vợ n còn lợ u mạnh vợ y? Mà lợ i dân miợ n Bợ c, quê hợ ng xã hợ i chợ nghĩa, gợ n 70 năm xây đợ ng con ngợ i mợ i, xã hợ i, Mácxít Lênin nít, Mao ít...! Tôi đã sợ các xợ Phi châu, Thợ nhợ kợ, Ai Cợ p rợ i.. nghe Viợ t nam nhợ vợ y họt dăm vợ. Lúc nợ y nghe thiên hợ vợ Viợ t nam cợ i táng mợ phợ n cha mợ, đem thiêu và đợ a tro bợ mợ đi tợ nợ n. Chợ c tui cũng nhợ các em tui làm nhợ vợ y, đợ a ông cợ bà cợ qua tợ nợ n xợ tây vợ i tui cho rợ i. Minh tợ tiên hợ i xợ a tợ nợ n tợ bên Tàu qua, bấy giợ mình cũng phợ i đợ a ông cợ bà cợ và cợ mình tiợ p tợ c cuợ c hành trình tợ nợ n và cũng sợ “hui nhợ tợ i Pha Lang Sa” cho xong. Kợ p dân mình tợ nay cũng nhợ dân Do Thái khi tợ giợ nhau thợ ng hợ n nhau “To morrow Jerusalem”, mình cũng vợ y tợ nay mình sợ hợ n nhau: “Ngày Mai, ăn sáng chợ Bến Thành!”.

Nói chuyợ n ta rợ i nói chuyợ n tây

Vợ a qua, cợ xợ Pháp, mợ tròn con mọt ngợ c nhiên nhìn nhau hợ i: “Có ai bao giợ thợ y mợ y thợ ng tợ phú đình công chợ a?” khi trên màn nhợ TV thiên hợ chợ ng kiợ n cợ nh các cợ u thợ đá banh đình công bợ trợ n đá tợ p đợ tợ Field of Dreams ở Knysna, Nam Phi.

Trợ lợ i “Có!”. Năm 1998, năm ngon lành nhọt cợ a làng bóng tròn Pháp, tợ cợ u thợ đợ n huợ n luyợ n viên Aimé Jacquet lợ n các nhà lãnh đợ o đợ u là con cợ ng cợ a dân Pháp (dân ái mợ đá banh hay dân không ái mợ, cợ phái nợ), thì Mợ, các cợ u thợ bóng rợ NBA đình công, nghợ chợ i trong suợ t sáu tháng liợ n tù tợ. Tợ i sao? vì lợ ng bợ ng quá thợ p.

Quá thợ p! Mợ i mùa bóng rợ, các cợ u thợ lợng trung bình 3 triợ u dollars US. Họt ý kiợ n!

Cái khợ nhợ vợ y không phợ i chợ riêng cho làng bóng đá xợ Pha Lang Sa cợ a tôi hay cợ a 23

chàng “cà ch n c a tên hu n luy n viên cà t ng Raymond Domenech”. Nh ng cái đ c bi t là c cái th h c a các c u th tri u phú c a làng bóng tròn x tây c a tui đã v t đ n m c th ng th a. Knysna, n i trú ng c a đ i tuy n Pháp, mu n nhìn đ c c nh c a m t c u th đang gi n banh hay đùa bóng ph i có m t tài ngh đ c bi t c a m t anh đi rình b t c p. Ngày 14 tháng 6, c đ i tuy n Pháp quy t tâm tôn tr ng lu t l c a FIFA dành cho World Cup r ng ít nh t là m t tr n t p đ t ph i m c a đón khán gi : 400 vé đ c phát ra nh ng ch có 150 khán gi m t nh c l m m i chui qua 4 cái hàng rào c n đ đ n xem. Các c u th không đ a tay ký m t cái ch ký đ t ng ng i ái m , và khi đi v cũng nh khi đi đ n, hai m t nhìn xu ng đ t, hai tai b t b i nh ng ng nghe nh c.

Ngón gi a ch tr i, ch i th vung vít... M t dân “yêu đ i Xanh” nói: “Đ i Ba Tây và đ i B ào Nha t p đ t tr c 5000 khán gi , đ i Xanh c a mình, nó ch ng đoái hoài đ n mình!”.

B n năm tr c, World Cup t ch c Đ c qu c, đ i tuy n France đã đ ng chung quanh khách s n n m ngo i ô Hannover m t b c t ng kiên c , b t kh xâm ph m. M c dù, Liên đoàn Túc c u Pháp đã ra quy n cáo “Ph i t ra thi n chí, đoàn k t và s n sàng h p tác v i báo chí truy n thông và gi i ái m , đ c bi t là v i t ng l p ng i bình dân” Nh ng ch ng nào v n t t n y. Đ i v i gi i truy n thông, báo chí chuyên nghi p th thao, theo dõi h i tuy n Pháp còn khó h n đi tìm vàng. Các c u th không tr l i. Nicolas Anelka, ai cũng bi t, là tay ng m mi ng. H i x a Sylvain Wiltord cũng th . Khi h n ta nói, r t hi m, là đ tr l i nh ng ph ng v n, (v i c p m t dán vào đ ng h đeo tay), do h ãng buôn bán đ ng c , qu n áo và gi y v th thao t ch c đúng theo h p đ ng qu ng cáo. Ngh đá banh ngày nay không b t bu c m t c u th c a m t H i nhà ngh , hay c a m t H i tuy n ph i tr l i nh ng ph ng v n các ký gi . Bên ngh Qu n V t, t ch i đi đ n phòng ph ng v n báo chí s b ph t ti n r t n ng.

Ngày 17 tháng 6, v i tay trung v William Gallas đ a ngón gi a ch tr i... đ tr l i m t anh nhà báo đài TF1 c a Pháp, không làm ng c nhiên d lu n. Đó cũng ch là m t trong m t lô c ch vô phép, vô giáo đ c, c a nh ng chàng c u th chuyên nghi p. B n “listing” dài th n th t ngày nay đ c n i t p b i nh ng ti ng ch i đ ng t c t u, nay đi vào l ch s c a Nicolas Anelka h ng v Raymond Domenech, nhà d i đ t mình. Ch ng ph i l i do không khí c a World Cup 2010 t o ra đầu!!! Chúng ta đ ng quên, vào tháng 5 năm 1988, Eric Cantonna, trung phong c a đ i United Manchester, n i khùng vì không đ c tuy n vào đ i qu c gia Pháp đã ch i th và m ng Henri Michel, nhà tuy n l a và d i đ t lúc b y gi : “m y là đ C .../Sac à merde!”. Và chúng ta cũng ch quên tay trung phong David Trézéguet cũng đã phun n c mi ng vào ch n Jacques Santini, m t nhà d i đ t khác c a h i tuy n Pháp. Cũng trong th i gian y, vào kho ng 2 năm tr c Nicolas Anelka, khi bi t mình không đ c ch n đã lên báo tuyên b : “Tôi không thèm nh p cu c đ làm c u th ch u rìa thay th cho m t c u th ng i bằng thay th . Bây gi n u Jacques Santini (nhà d i đ t lúc b y gi) mu n ch n tôi, ông y ph i qu xu ng l y tôi”.

Năm ngoái, 2009, Hatem ben Arfa, trung ng H i Olympic de Marseille, đã dám m ng Didier Deschamps, hu n luy n viên “M y cà ch n / Tu me casses les couilles!”. No comment, mi n bàn Ban Giám Đ c H i Marseille tr l i báo chí. Chán ch ng h n n a, Frank Ribéry, lúc y còn đá trong H i Marseille, khi v a xong tr n t p d t, không b ng lòng vì m t khán gi ch trích tr n c u hôm tr c s n sàng nhào t i ăn thua đ v i ng i ái m H i tức c u nhà mình? may có m t anh nh n viên an ninh k p th i can thi p.

Ngh tức c u làm lo n tinh th n các c u th ? Các nhà xã h i h c, các nhà báo chuyên nghi p không tr l i n i.

V y thì hãy h i các kinh t gia? Ti n? Ph i!đúng là ti n. nh ng s ti n to l n, to t ng không t ng t ng n i. Ligue 1 Pháp (các H i hàng đ u) s l ng trung bình m i c u th là 35,000 euros /m i tháng, ch a k nh ng kh c qu ng cáo, ti n th ng...3 l n h n l ng b ng c a Zinedine Zidane thu m i vào ngh . Và l ng nh ng c u th qu c t còn h n th n a, Yoann Gourcuff, thí d , lãnh trên 300,000 euros/ m i tháng trong H i Bordeaux, Thierry Henry, tay giàu nh t c a các c u th Pháp, c m i năm giàu thêm kho ng 18 tri u euros. T ng s l ng b ng chi m 64% ngân sách m t H i tức c u. “Trong su t đ i c u th c a tôi, tôi không lãnh ti n b ng m t vài c u th ngày nay trong m t mùa” Michel Platini tâm s .

Ti n và ti n: Đ n c nh ng Hu n luy n viên ngày nay cũng nhào vào phá giá th tr ng: Claude Puel, hu n luy n viên H i Olympic Lyonnais, hi n l ng 250 000 euros /tháng. Fabio Capello, d iu d t và tuy n l a H i Tuy n Anh qu c nh n m t gói ti n là 9 tri u euros cho vai trò mình. Raymond Domenech, ngoài đ ng l ng là 560 000 euros m t năm, nh n thêm 820 000 euros ti n vì đã đ a Đ i tuy n Pháp vào World Cup (nh bàn tay c a Thierry Henri).

Ti n cần b nh m i? “Không đâu, m t nhà báo chuyên nghi p tr l i, đó là cách nhìn méo mó ngày nay c a d lu n đ i v i các c u tài t m i n y. lúc x a đã nh v y r i. C u th lúc nào cũng c u th , m c dù th i gian y nh ng con s l ng b ng có v bình th ng h n. Th h 1998, thí d , th h mà ngày hôm nay th ng lên gi ng d y đ i đám đàn em. Th h 1998 cũng th thôi. Quý v còn nh b n năm sau khi là Vô đ ch tức c u th gi i, năm 2002, đi d World Cup Á Châu (Đ i Hàn/Nh t B n) Pháp đã b lo i ngay vòng đ u không th ng đ c m t bàn, cũng nh ngày hôm nay.”. Các nhà báo và quan sát chuyên nghi th thao, lúc b y gi , không làm sao quên đ c c nh t ng Hôtel Sheraton Seoul, nh ng tuy n th đ i Xanh su t ngày ôm đ i n tho i tính toán, m c c nh ng giao kèo kh c, làm ăn v i các H ng qu ng cáo, và l i là t p d t các tr n đá.

Tháng 4 năm 2009, Lilian Thuram, đòi 200,000 euros để đến nói chuyện với h c sanh t nh Alsace v nh ng v n đ Nh n quy n và S ng chung trong vòng m t t ng r i đ ng h . Adrien Zeller, Ch t ch H i Đ ng T nh ch có đ ngân kho n đ đ ng 1,500 euros và đài th m i chi phí di chuyển thôi. Tay H u v H i tuy n Pháp c a Aimé Jacquet t ch i. Adrien Zeller than dài “Chúng ta và h không c chung cùng m t khung tr i”.

Marseille, các thành viên H i đ ng Th xã diên lên khi bi t c u th ng i Ba Tây Alessandro Mancini, đ u năm 2010, đ c H i đ ng Th xã ch p thu n tài tr cho H i Marseille tr v i giá 300,000 euros m t tháng, không thêm nh n l i, m c dù c u th n y tuy hi n đá i H i Inter de Milan, nh ng g n su t mùa qua ng i gh phòng h ngoài biên. Tr l i ph ng v n, tay n y tuyên b t nh khô “Thà ng i nhìn Inter đá qua Truy n hình còn h n đ n Marseille đá v i đ ng l ng y (300 000 euros/ tháng)”.

Paris, vào tháng 4/2008, H i PSG (Paris Saint Germain) đang phá s n, s p s p t m và có th xu ng h ng, nh ng các c u th v n t nh r i đòi ph i có t n th ng m i t p t c ph c v Paris.

Hay Foot Ball là m t Business?: Christophe Bouchet, c u Ch t ch H i Marseille, ngày nay là CEO Hãng Agence Sportfive France, chuyên môi gi i buôn bán c u th c t nghĩa t t c là do Quy t đ nh c a Toà án Liên Hi p Âu châu v ng Túc c u chuyên nghi p g i là Quy t đ nh Bosman, năm 1995, bãi b đ nh su t (quota) c u th ngo i qu c trong m t đ i. “T đ y c u th không còn khá ni m qu c gia, đ i nhà, màu áo, quá trình l ch s đ i. C u th ch i đ i đây sáu tháng, đá đ i n hai năm, rày đây mai đó. C u th ch bi t t n, có ph i l i c a c u th không? M t c u bé, ngay t thu nh , có tài đ c tuy n l a vào trong m t Tr ng Hu n luy n, Thành tài đã là khó khăn r i. Tranh nhau, ra tr n, đ c tuy n đ thành chuyên nghi p. H s ng trong m t cái h , cái l , cái tháp ngà, cái l u đài hoàn toàn bi t l p. Ng Túc c u chuyên nghi p đòi h i g t gao l m! vì v y c u th chuyên nghi p là nh ng ng i b t bình th ng.”.

M t h p đ ng c u th i Ligue 1 Pháp trung bình 40 tháng: trên 3 năm. M i ch trao đ i, mua bán (mercato), m t năm hai k , mùa Đông và mùa Hè, m t hu n luy n viên có th bán m t c u th đ thay đ i, và cũng có th v c n t n.

“Ng i ta xem c u th nh là m t món hàng, thì làm sao c m h không t xem h là nh ng món hàng đ c” Christophe Bouchet nói t p.

Sao khi Hời tuy n Pháp Xanh, tiu ngh u tr v , Bà T ng tr ng Th Thao Roselyne Bachelot tuyên b : “Ch c ch n ngày mai s thay đ i!!!”. Bà có ch c không? Tôi đây xin keo.

Trông ng i i nghĩ đ n ta:

Còn Vi t Nam thân yêu c a chúng ta! N u c vì ti n mà quên Đ o đ c thì ch ng chóng thì chày, th gi i s coi ng i dân Vi t Nam hay c n c Vi t Nam nh m t món hàng. Bán buôn t do, nh ng qua, s t i.

Hay hi n t ng mua bán đã b t đ u r i?

Buôn bán ng i, trai làm nô xu t khâu lao đ ng, gái làm nô tình đ c xu t kh u làm v ngo i nh n. Ng i thì đã bán theo ng i; đ t cũng bán theo đ t, biên c ng, r ng núi, tài nguyên, h m m , bô-xít Cao nguyên Trung ph n, m d u, m khí Bi n Đông. Lãnh h i thì bán theo lãnh h i, Hoàng Sa bán theo Hoàng Sa, Tr ng Sa bán theo Tr ng Sa, lãnh h i teo i, ng dân đã không có bi n đ đánh cá, H i quân Vi t nam cũng không có bi n đ gi b .

B i th , làm dân thì gi t khách du l ch. Làm quan thì ăn ch n ti n vi n tr . Làm th u khoán thì ăn gian cát, làm th n thì ăn c p xi măng. C t s t bi n c t tre, c u đúc bi n c u kh , th m chí có nh ng giòng sông ph i dùng giây treo v t sông, vì c u nay đã s p...(Tin Vi t Nam, c u trên sông Pô Cô đ c tu n qua)

C u th Tây nó m t d y, ch thua m t tr n c u, tiu ngh u vác xe không tr v n c, ch ch t th ng Tây nào .

Còn Vi t Nam ta, c n c ta m t d y, Vi t Nam s thua th ng Tàu, chúng ta dân Vi t Nam ch ng còn n c Vi t Nam n a đâu. Lúc đó Vi t Nam ta ch t c , h t v !!!

Phan Văn Song